

PREDIALYSE BEGELEIDING

Katrien Dierickx
VS Chronisch nierlijden
UZ Leuven

PREDIALYSEFASE

Fase die aan dialyse voorafgaat:

- vaak asymptomatisch
- periode van onzekerheid
- nierfunctie zo lang mogelijk stabiel houden (risicofactoren beperken)
- tijdige voorbereiding op dialysebehandeling

PREDIALYSEBEGELEIDING = ZOVEEL MEER DAN DE PATIËNT VOORBEREIDEN OP
DIALYSE

BELANG VAN PREDIALYSEBEGELEIDING

- ❑ Verminderen van angst & onzekerheid bij patiënt & familie
- ❑ Patiënt helpen bij gedrag tav gezondheid & behandeling (= zelfmanagement)
- ❑ Progressie naar terminaal nierfalen vertragen
- ❑ Patiënt betrekken bij een geïnformeerde keuze van behandeling
- ❑ Verhoogde toegang tot thuistherapieën en niertransplantatie

BELANG VAN PREDIALYSEBEGELEIDING

- ❑ Tijdige & geplande start met goed functionerend access & patiënt in goede algemene conditie
- ❑ Survival & comorbiditeit verbeteren
- ❑ Kosteneffectiviteit = aangetoond

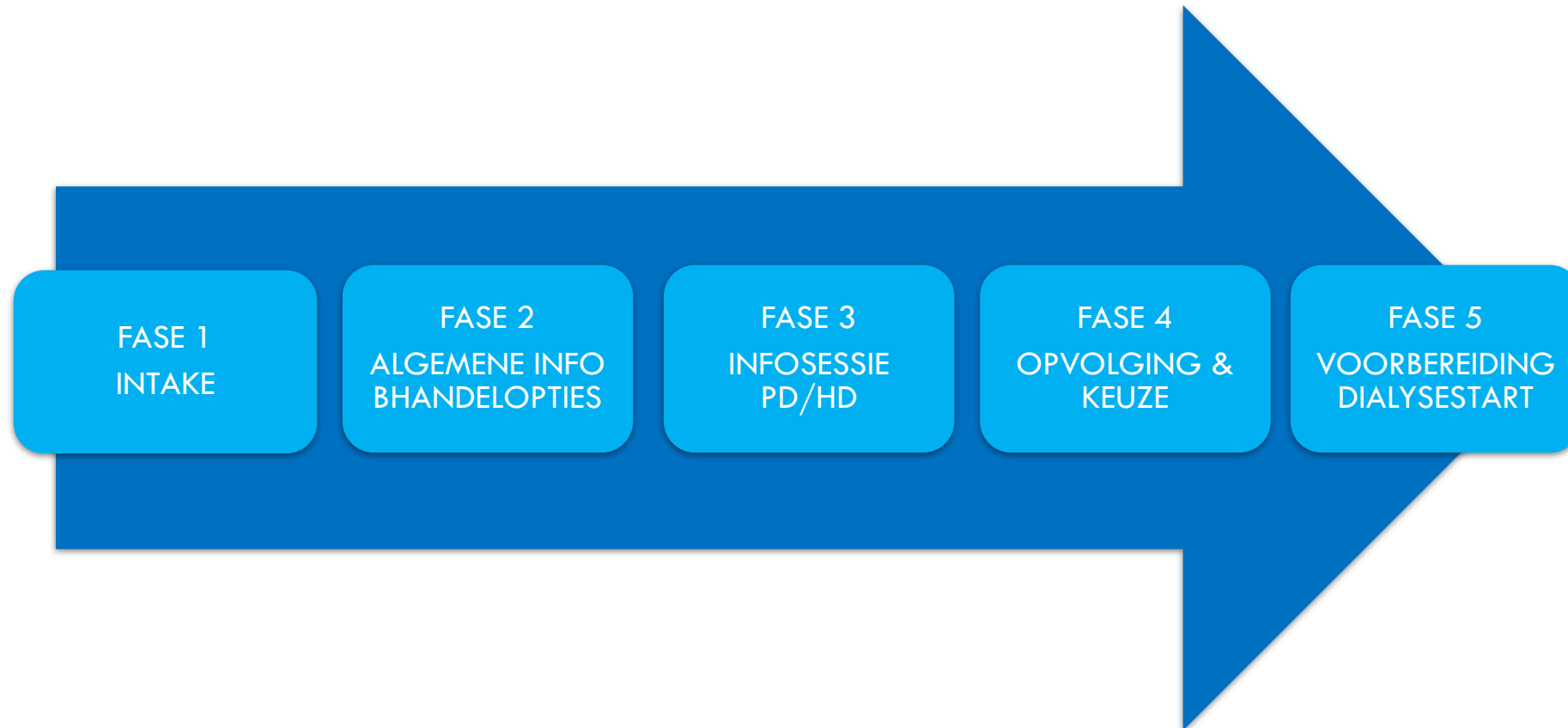
(Bagnis et al., 2015; Bekker et al., 2023; Campbell-Montalvo et al., 2021; Devins et al., 2005; Govaerts et al., 2014; Johns et al., 2014; Lorenzo et al., 2004; Manns et al., 2005; Prieto et al., 2014; Yeoh et al., 2003)

RICHTLIJNEN PREDIALYSEBEGELEIDING

- Multidisciplinair team onder leiding van nefroloog, coördinatie vaak door een verpleegkundige
- Patiëntgerichte benadering: patiënt wordt betrokken bij het opstellen van behandeldoelen
- Zelfmanagementondersteuning
- Geïnformeerde keuze van nierfunctievervangende behandeling
- Minstens 1 jaar voor de start met dialyse

(Bagnis et al., 2015; Govaerts et al., 2014)

PREDIALYSEBEGELEIDING IN UZ LEUVEN

MULTIDISCIPLINAIR TEAM

- Nefroloog
- Predialyseverpleegkundige
- Sociaal werker
- Diëtiste
- Team thuistherapie & dialyse
- Pretransplantteam
- Vaatchirurg
- Ervaringsdeskundigen

PERSOONSGERICHTE ZORG

- ❖ Een nieuw evenwicht zoeken: aanvaarden en aanpassen

Ziekte een plek geven in je leven

Doelen worden aangepast

Aandacht voor de dingen die je nog wel kan

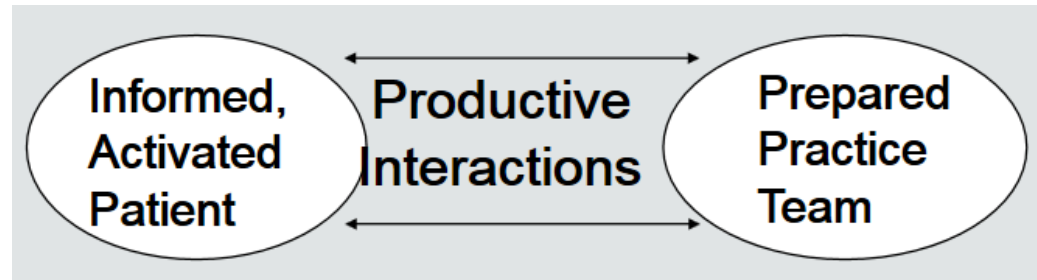

PSYCHOSOCIALE ZORG

- ❖ Luisteren en begeleiden van patiënten: erkenning geven, begrip
- ❖ Persoonsgerichte zorg: wat is belangrijk voor deze patiënt, wat is een optimale kwaliteit van leven voor deze patiënt
- ❖ Aandacht voor “de mens aan het toestel”
- ❖ Patiënten helpen om hun leefstijl aan te passen
- ❖ Probeer niet de alwetende, maar de begripvolle verpleegkundige te zijn

PARTNERSCHAP

Communicatie

Doe het samen

Vertrouwensrelatie

Gedeelde besluitvorming

IK ZOEK GEEN HULPVERLENER ... MAAR EEN BONDGENOOT

Als je me respecteert als expert in eigen lijf en leden, kun je rekenen op mijn actieve medewerking

Als je naar me luistert, luister ik ook naar jou

Als ik de controle kwijt ben, help jij zoeken

Als je me de ruimte geeft, maak ik mijn eigen keuzes

Als ik je nodig heb, weet ik je te vinden

Als je me vertrouwen geeft, bouw ik zelfvertrouwen

Als je niet over mijn grenzen heengaat, leer ik ze misschien ook nog eens te respecteren

TRAJECTBEGELEIDING DOOR DE VPK

Fase 1:

- Kennismaking
- 75-+ vragenlijst GER
- Algemene info nierziekte & niersparende maatregelen
- Bevorderen zelfmanagement

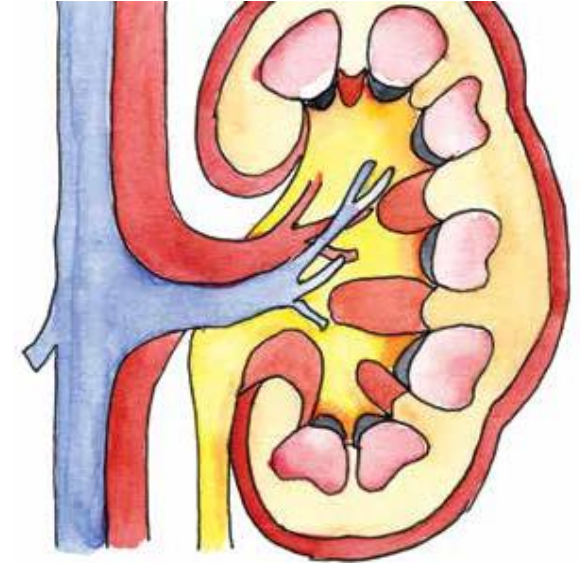
FASE 1: INTAKE

- ❑ Opvang & begeleiding bij diagnose
  - Slecht nieuwsgesprek
  - Onzekerheid & angst, vragen & bezorgdheden

- ❑ Kennismaking :
  - Fysiek & mentaal functioneren
  - Sociale gegevens: werk-/thuissituatie
  - Ziekte-inzicht & -verwerking
  - Belangrijke waarden

FASE 1: INTAKE

- ❑ Info over nierfunctie & nierziekte

- ❑ Educatie over uremische klachten & overvulling
  - Vermoeidheid, concentratiestoornissen
  - Algemeen onwelzijn
  - Verminderde eetlust, nausea, braken
  - Jeuk, krampen, ...
  - Oedemen, kortademigheid, plotse gewichtstoename

FASE 1: INTAKE

□ Informatie over niersparende maatregelen

- Strikte BD- & glycemiecontrole
- Correct volgen medicatie & dieet
- Belang van lichaamsbeweging & gezonde voeding
- Preventie van obesitas
- Rookstop

FASE 1: INTAKE

- Zelfmanagementondersteuning
  - Omgaan met ziekte en behandeling
  - Communicatie met zorgverleners
  - Omgaan met emoties
  - Sociale rollen opnemen

ZORGPROGRAMMA CHRONISCH NIERLIJDEN

Multidisciplinaire raadpleging

Chronisch nierlijden stadium 4 & 5

- ❑ Zelfmanagementondersteuning
- ❑ Predialysebegeleiding = tijdige voorbereiding op NF vervangende R/
(HD/HHD/PD/TX/conservatief management)

VIDEO

<https://www.youtube.com/watch?v=g-6Nxp9DBvo>

TRAJECTBEGELEIDING DOOR DE VPK

FASE 1
INTAKE

FASE 2
ALGEMENE
INFO DIALYSE

FASE 3
INFOESSIE PD/HD

FASE 4
OPVOLGING &
KEUZE

FASE 5
VOORBEREIDING
DIALYSESTART

Fase 2: lfv progressie

Ptn < 75j vanaf eGFR 20ml/min & progressie

Ptn 75j of ouder vanaf eGFR 15ml/min & progressie

Verschillende behandelopties worden besproken
(choice talk + option talk)

FASE 2: PREDIALYSETRAJECT

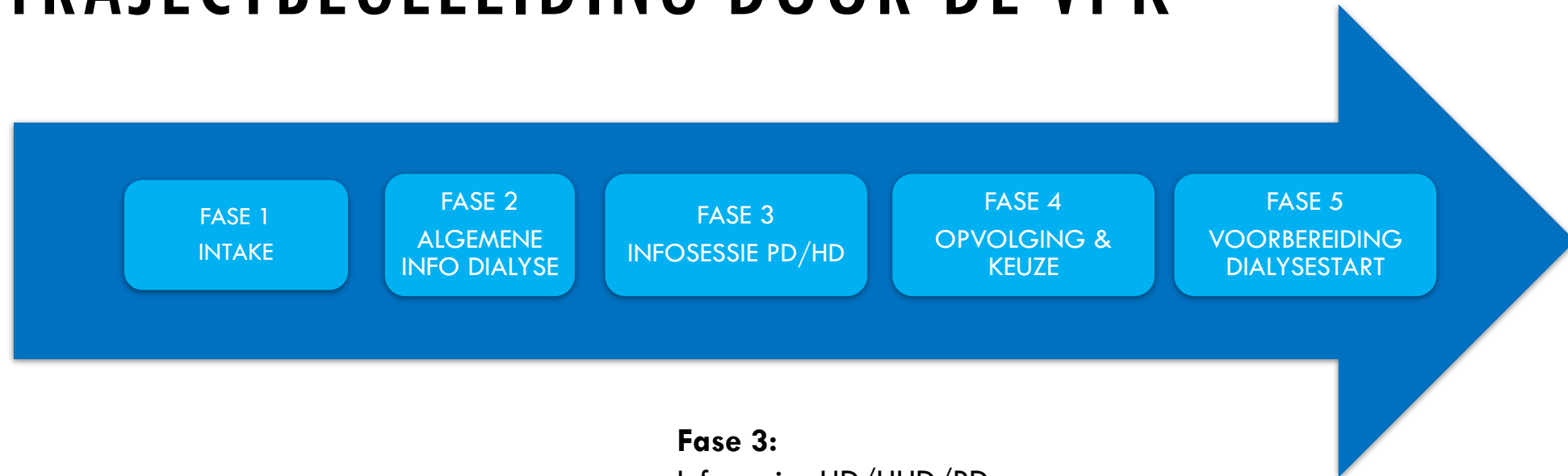
- Tijdige voorbereiding op nierfunctievervangende R/
  - Niertransplantatie
  - Dialysebehandeling
    - Peritoneale dialyse
    - Homehemodialyse
    - Hemodialyse in het ziekenhuis
  - Conservatieve behandeling

FASE 2: GEDEELDE BESLUITVORMING BIJ KEUZE

- ❑ HD/HHD/PD/TX/conservatief management als gelijkwaardige behandelingen
- ❑ Educatie op maat van patiënt (vb leeftijd, progressie, gezondheidsgeletterdheid, verwerkingsproces, ...)
- ❑ Impact op verschillende dimensies van dagelijks leven
- ❑ Aandacht voor beleving patiënt en familie
- ❑ Rekening houdend met werk- en thuissituatie

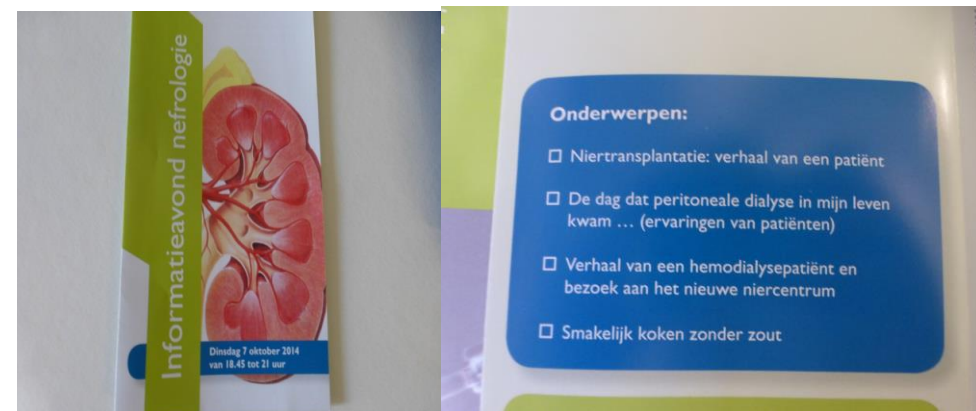
TRAJECTBEGELEIDING DOOR DE VPK

Fase 3:
Infosessies HD/HHD/PD

FASE 3: INFOSESSIE PD/HHD/HD

- PD, HHD en HD als gelijkwaardige behandelingen
- PD: info & praktische handeling spoeling
- (H)HD: info & rondleiding afdeling
- Contact met medepatiënten op infoavond of via project ervaringsdeskundigen

TIPS BIJ HET GEVEN VAN INFO

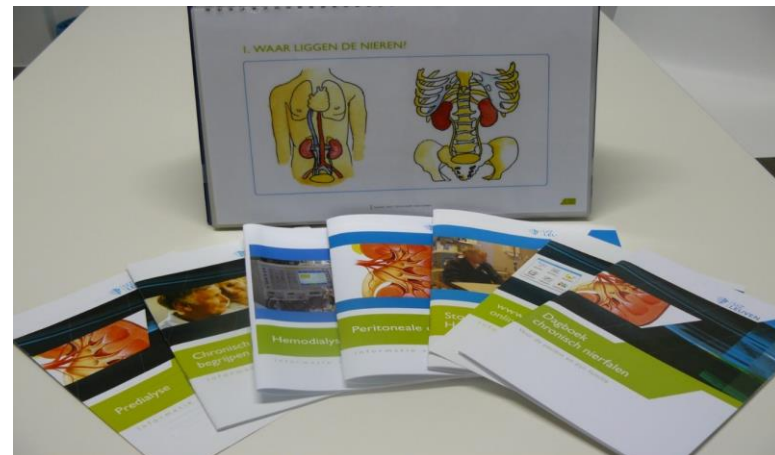
- Begin met te polsen wat je patiënt al weet
- Vraag toestemming voor je info geeft en vertel wat de patiënt kan verwachten
- Erken de beperkingen die dialyse meebrengt, maar focus ook op mogelijkheden
- Focus op essentie/keep it simple
- Betrek partner en/of familie
- Werk stap voor stap
- Streef naar dialoog ipv monoloog

TIPS BIJ HET GEVEN VAN INFO

- Vraag na of je informatie verstaanbaar is
- Gebruik gepast educatiemateriaal
- Vermijd tegenstrijdige informatie

TRAJECTBEGELEIDING DOOR DE VPK

FASE 1
INTAKE

FASE 2
ALGEMENE
INFO DIALYSE

FASE 3
INFOESSIE PD/HD

FASE 4
OPVOLGING &
KEUZE

FASE 5
VOORBEREIDING
DIALYSESTART

Fase 4:
Decision talk

FASE 4: OPVOLGING & KEUZE

- Ruimte voor vragen & bezorgdheden
- Opvolging verwerking, info, keuze
- Tijdige aanleg vaattoegang bij keuze (H)HD
- Activatie op wachtlijst voor transplantatie/screenen levende donor

FASE 4: OPVOLGING INFO & KEUZE

□ Bij keuzemoeilijkheden extra begeleiding

- Impact dialyse op dagelijks leven
- Beslissingsbalans
- Optiegrid
- www.mykidneyjourney.be
- www.nierwijzer.nl

The screenshot shows the homepage of the website **Dialysekeuze.be**. The navigation menu includes: HOME, NIERINSUFFICIENTIE, DIALYSE, GETUIGENISSEN, UW VRAGEN, and HANDIGE LINKS. The main content area features a blue header with the text: "In België leven bijna 7.000* mensen met nierinsufficiëntie die met dialyse worden behandeld." Below this, there is a section titled "Kies de dialysebehandeling die het best bij u past" (Choose the dialysis treatment that best suits you). This section is divided into two main categories: "THUIS" (Home) and "IN HET ZIEKENHUIS / DIALYSECENTRUM" (In the hospital / dialysis center). Under "THUIS", there are two options: "Thuis overdag" (Home during the day) and "Thuis 's nachts" (Home at night). Under "IN HET ZIEKENHUIS / DIALYSECENTRUM", there are two options: "Onder begeleiding in het centrum" (With supervision in the center) and "Zelfstandig in het centrum" (Independently in the center). To the right of these options is a section titled "Beleef de ervaringen van anderen" (Experience the experiences of others), featuring a video of a patient named Emerence High Care Hemodialyse. Below the main content, there is a "Toolbox" section with links to "Handige links", "Woordenlijst", "Praktische werkbladen", and "Uw vragen". At the bottom, there is a footer with the text: "Home Nierinsufficiëntie Dialyse Getuigenissen".

TRAJECTBEGELEIDING DOOR DE VPK

**Fase 5: voorbereiden
opstart dialyse**

FASE 5: VOORBEREIDING DIALYSESTART

- Raadpleging CKD 4-5: plannen dialysestart
- Opvang & praktische info
- Contact sociaal werk

VOORAFGAANDE ZORGPLANNING

Document gedreven,
beslissingsgerichte gebeurtenis

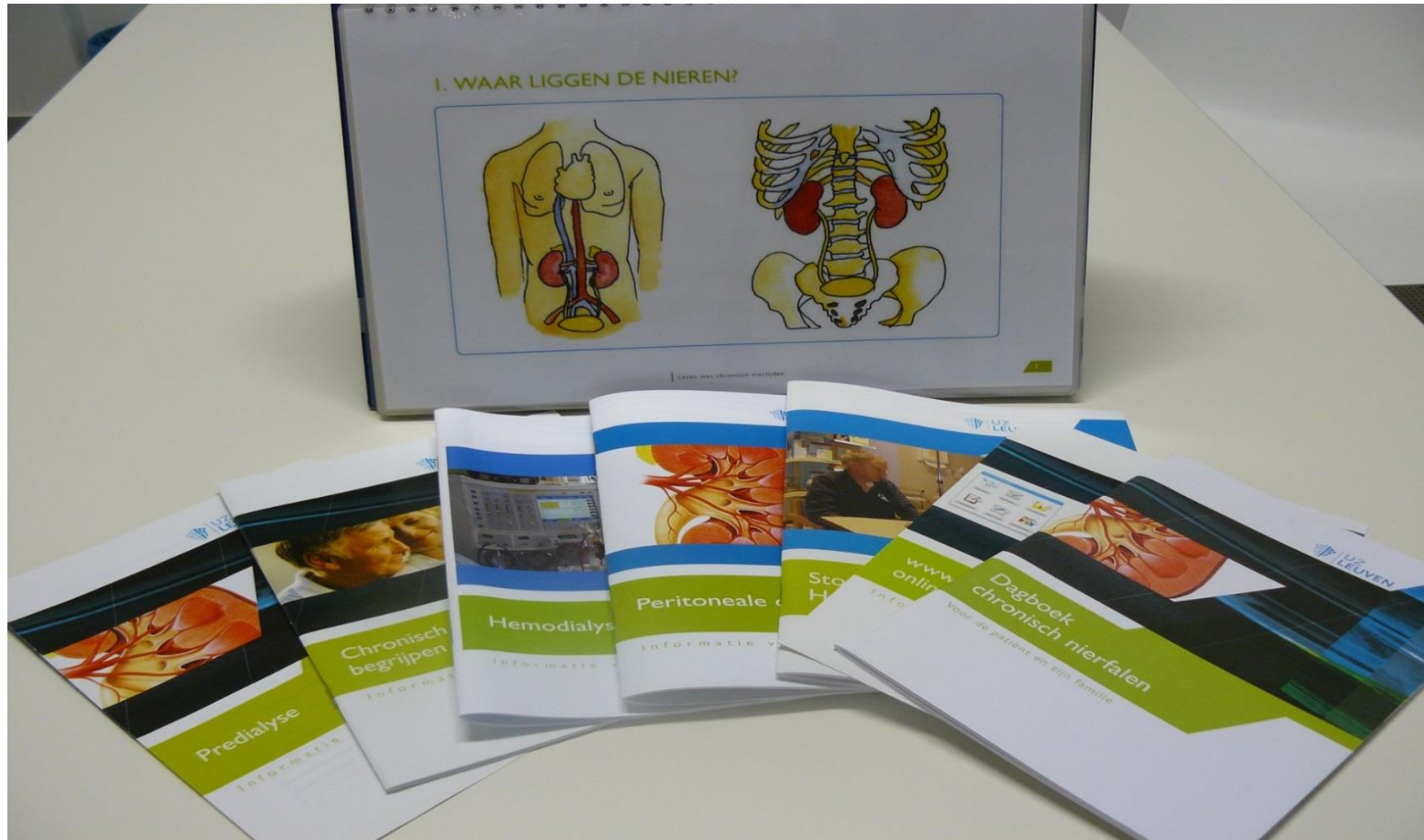
Te communiceren met
verwanten (i.o.m. pat) en goede
documentatie

Aanpak die begrip, inzicht, communicatie
en interactie met patiënt, alle
zorgverleners en familieleden omvat

Het gesprek dat het meeste tijd kost,
is het gesprek dat je nooit heb gevoerd.

EDUCATIEMATERIAAL

Vragen?

predialyse@uzleuven.be of 016/341684